

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія філологічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА

«17» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРЕДМЕТА

«Мистецтво»

(назва предмета)

галузі знань

**05 Соціальні та поведінкові науки,
07 Управління та адміністрування,
12 Інформаційні технології,
18 Виробництво та технології**

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійні
програми

**Економіка,
Облік і оподаткування,
Фінанси, банківська справа та страхування
Маркетинг,
Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Комп'ютерна інженерія,
Харчові технології**

спеціальності

**051 Економіка,
071 Облік і оподаткування,
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок,
075 Маркетинг,
076 Підприємництво та торгівля,
123 Комп'ютерна інженерія,
181 Харчові технології**

відділення

економічне, підприємництва та інформаційних технологій

(назва відділення)

2023 рік

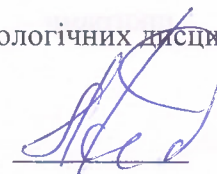
Робоча програма	«Мистецтво»
	(назва предмета)
для студентів за галузями знань	05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 12 Інформаційні технології, 18 Виробництво та технології
спеціальностями	051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля, 123 Комп'ютерна інженерія, 181 Харчові технології
освітньо- професійними програмами	Економіка, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Комп'ютерна інженерія, Харчові технології

складена на основі навчальної програми з предмета «Мистецтво», рівень стандарту, затвердженої наказом МОН від 23.10.2017 року № 1407, - 14 с.

Розробники: Людмила КЛИМЕНКО, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії філологічних дисциплін
Протокол від «10» серпня 2023 року № 1

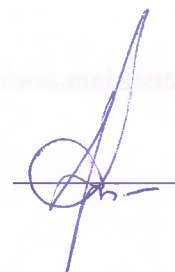
Голова циклової комісії філологічних дисциплін

Л. Клименко

Схвалено методичною радою коледжу.
Протокол від «10» серпня 2023 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис предмета

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика предмета	
		денна форма здобуття освіти	
Загальна кількість годин – 80	Галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 12 Інформаційні технології, 18 Виробництво та технології	Вибірково-обов'язковий	
	Спеціальності: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво та торгівля, 123 Комп'ютерна інженерія, 181 Харчові технології Освітньо-професійні програми: Економіка, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Комп'ютерна інженерія, Харчові технології	Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр:	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних I сем. – 2 II сем. – 2	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Аудиторні:	
		34 год.	46 год.
		Індивідуальні заняття:	
		-	-

2. Пояснювальна записка

Метою вивчення мистецтва є формування в здобувачів освіти системи ключових, міжпредметних і предметних мистецьких компетентностей у процесі пізнання, інтерпретації, творення, оцінювання мистецтва.

Реалізація мети здійснюється через розв'язання **завдань**:

- ознайомлення студентів з мистецтвом різних культурних регіонів світу, формування розуміння взаємодії між різними культурами, усвідомлення необхідності збереження культурно-мистецького надбання людства;

- виховання національної ідентичності, усвідомлення власної причетності до української культурної спадщини з одночасним усвідомленням культурно-мистецького розмаїття;

- формування креативних, комунікативних якостей особистості здобувача освіти; стимулювання потреби до мистецької самоосвіти та здатності до художнього самовираження;

- естетична оцінка творів мистецтва, явищ сучасності та довкілля (зокрема

медіаконтенту та інтернет-простору); критична оцінка впливу мистецтва та інформаційного простору на формування особистих та суспільних цінностей; усвідомлення зв'язків між мистецтвом та соціо-культурним середовищами; мистецтвом різних народів.

Програма ґрунтується на принципах цілісності, наступності, системності та варіативності змісту, органічної єдності національних і загальнолюдських цінностей; засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного, інтегрованого та компетентнісного підходів. *Особистісно орієнтований підхід* спрямовує освіту на розвиток художніх інтересів, індивідуальних мистецьких схильностей та здібностей здобувачів освіти. *Діяльнісний підхід* спрямований на розвиток умінь з різних видів мистецтва та усвідомлення можливостей їх застосування у навчальному та соціокультурному середовищі. *Інтегративний підхід* реалізується у тісній взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі, виявленні міжпредметних зв'язків з предметами інших освітніх галузей, поширенні мистецького досвіду, набутого у процесі навчання, у соціокультурне середовище. *Компетентнісний підхід* сприяє формуванню комплексу предметних мистецьких, міжпредметних та ключових компетентностей.

Предметна мистецька компетентність (музична, образотворча, хореографічна, театральна, екранна) – це здатність до пізнавальної і практичної діяльності у певному виді мистецтва. Вона формується у процесі опанування студентами системи знань та уявлень у сфері певного виду мистецтва (*знаннявий компонент*), набуття ними художньо-творчого досвіду з мистецтва (*діяльнісний компонент*), виховання ціннісних орієнтацій щодо мистецтва та мистецької діяльності (*ціннісний компонент*).

У процесі опанування здобувачами освіти мистецтва формуються міжпредметні компетентності - здатність застосовувати у навчальній діяльності та соціумі систему інтегрованих мистецьких знань, умінь, естетичних цінностей з використанням набутого досвіду з інших галузей освіти.

Мистецтво відіграє важливу роль у **формуванні ключових компетентностей**, зокрема у процесі:

аналізу, обговорення, виконання творів мистецтва рідною / державною мовою; сприймання творів мистецтва інших країн та їх інтерпретація, з урахуванням знань про культуру цих країн (*компетентності спілкування рідною /державною, іноземною мовами*);

застосування обчислювальних умінь для створення художніх образів (об'ємно-просторових, площинних тощо), що потребують точних вимірювань (*математична компетентність*);

застосування знань із природничих наук (акустики, оптики, хімії тощо) у відтворенні довкілля та явищ природи засобами мистецтва; використання технічних засобів для втілення художніх ідей (*основні компетентності у природничих науках і технологіях*);

використання сучасних цифрових технологій для пізнання та творення мистецтва (*інформаційно-цифрова компетентність*);

формування умінь виявляти власні художні інтереси та потреби; планувати та організовувати свій час для пізнання, сприймання, творення мистецтва чи самовираження через мистецтво; раціонально використовувати час для задоволення культурних потреб, здобувати, опрацьовувати мистецьку інформацію тощо (*компетентність умінь вчитися впродовж життя*);

пропонування нових ідей, шляхів їх художнього розв'язання, презентування власних творчих досягнень (*компетентності ініціативності і підприємливості*);

ефективної співпраці у команді, зокрема для реалізації громадських мистецьких проєктів; естетизації середовища (*соціальна та громадянська компетентності*);

пропагування національної культури через власну художньо-творчу діяльність; виявлення поваги і толерантного ставлення до культурного розмаїття світу; усвідомлення потреби збереження художнього надбання людства (*компетентність обізнаності та самовираження у сфері культури*);

використання мистецтва для вираження емоцій, почуттів, переживань та корекції власного емоційного стану (*компетентність екологічної грамотності і здорового життя*).

Особливістю програми «Мистецтво» є її варіативність. Орієнтуючись на вимоги та тематику навчальної програми, викладач самостійно:

- обирає освітні технології; необхідні практичні завдання; мистецькі твори для сприймання, орієнтуючись на критерій їх високої художньої якості та яскраву приналежність до культури певного регіону;

- визначає обсяг годин на вивчення окремої теми, поурочний розподіл опанування кожної теми навчальної програми, за необхідності має право змінювати порядок вивчення тем у межах навчального року.

Основними видами діяльності учнів у процесі опанування мистецтва у коледжі є сприймання, інтерпретація й оцінювання художніх творів; пізнання явищ мистецтва, художньо-творче самовираження, які мають бути збалансованими між собою.

3. Розподіл годин на лекції та практичні заняття

Назва теми	Всього, год.	Лекції, год.	Семінарські, год.
1 СЕМЕСТР			
РОЗДІЛ 1. МИСТЕЦТВО АФРИКАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	6	4	2
1. Африка	2	2	
2. Давній Єгипет	2	2	
3. Африка. Давній Єгипет	2		2
РОЗДІЛ 2. МИСТЕЦТВО АМЕРИКАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	8	4	4
1. Доколумбова Америка. Мистецтво Латинської Америки	2	2	
2. Доколумбова Америка. Мистецтво Латинської Америки	2		2
3. Мистецтво США	2	2	
4. Мистецтво США	2		2
РОЗДІЛ 3. МИСТЕЦТВО ДАЛЕКОСХІДНОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	6	4	2
1. Витончена краса живопису та архітектурні образи Далекого Сходу	2	2	
2. Символічність і загадковість музики, театру і кіно Далекого Сходу	2	2	
3. Мистецтво Далекого Сходу	2		2
РОЗДІЛ 4. МИСТЕЦТВО ІНДІЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	4	2	2
1. Пам'ятки індійської архітектури та музики	2	2	
2. Пам'ятки індійської архітектури та музики	2		2
РОЗДІЛ 5. МИСТЕЦТВО АРАБО-МУСУЛЬМАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	10	4	6
1. Архітектура та декоративні мотиви арабського Сходу	2	2	
2. Архітектура та декоративні мотиви арабського Сходу	2		2

3. Музичне мистецтво арабського Сходу	2	2	
4. Музичне мистецтво арабського Сходу	2		2
5. Контрольна робота	2		2
Всього годин у 1 семестрі	34	18	16
2 СЕМЕСТР			
РОЗДІЛ 6. МИСТЕЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ	18	10	8
1. Величні цивілізації. Античність	2	2	
2. Величні цивілізації. Античність	2		2
3. Архітектура — кам'яний літопис століть	2	2	
4. Архітектура — кам'яний літопис століть	2		2
5. Різнокольоровий світ європейського живопису	2	2	
6. Різнокольоровий світ європейського живопису	2		2
7. Музика і театр європейського культурного регіону	2	2	
8. Захопливий світ європейського кінематографа	2	2	
9. Музика, театр, кінематограф європейського культурного регіону	2		2
РОЗДІЛ 7. МИСТЕЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ. УКРАЇНА	28	14	14
1. Давні цивілізації на території України	2	2	
2. Давні цивілізації на території України	2		2
3. Архітектурні перлини України	2	2	
4. Архітектурні перлини України	2		2
5. Візуальні образи українського мистецтва	2	2	
6. Візуальні образи українського мистецтва	2		2
7. Музичне мистецтво України	2	2	
8. Музичне мистецтво України	2		2
9. Театральне мистецтво України	2	2	
10. Театральне мистецтво України	2		2
11. Здобутки українського кіно	2	2	
12. Мистецтво української діаспори	2	2	
13. Здобутки українського кіно	2		2
14. Контрольна робота	2		2
Всього годин у 2 семестрі	46	24	22
Всього	80	42	38

4. Зміст програми

РОЗДІЛ 1. МИСТЕЦТВО АФРИКАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Африка

Відмінності культур Північної і Тропічної Африки. Унікальність мистецтва стародавньої цивілізації Єгипту. Роль ісламу в культурі країн Північної Африки. Вплив

релігійних вірувань (анімізм, тотемізм, фетишизм) на традиційне мистецтво етнічних племен Центральної Африки.

Етнічна і сучасна музика африканських народів. Етнічні пласти африканського музичного мистецтва: музика *Північної Африки* (берберо-арабська музична культура); музика народів, які живуть на *південь від Сахари* і музична культура *Тропічної Африки* (музична культура бушмено-готтентотського, ефіопо-сомалійського, східноафриканського, центральноафриканського та інших народів). Загальні характерні риси музичних стилів Африки. Традиційні музичні інструменти.

Особливості африканських танців. Їх вплив на сучасну індійську, американську і європейську хореографію.

Етнічна архітектура Африки. Види будівель та матеріали для їх будівництва.

Живопис Африки. Наскальні малюнки і петрогліфи.

Роботи сучасних африканських художників. Декоративно-ужиткове мистецтво Африки. Магрибське, або мавританське мистецтво. Види будівель та матеріали для їх будівництва.. Маски народів африканського культурного регіону

Давній Єгипет

Етнічна архітектура Єгипту. Вплив на неї релігійних вірувань. Види будівель та матеріали для їх будівництва. Ієрогліфічне письмо.

РОЗДІЛ 2. МИСТЕЦТВО АМЕРИКАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Доколумбова Америка. Мистецтво Латинської Америки

Своєрідність різних видів мистецтва американського культурного регіону.

Дві історичні площини розвитку культури Латинської Америки: доколумбова доба та період європейської колонізації. Мистецтво ольмеків. Мистецтво майя. Мистецтво інків.

Незвичайні музичні інструменти латинської Америки. Співаки і композитори Латинської Америки. Латиноамериканські танці. Бразильський карнавал.

Архітектура Латинської Америки. Скульптура. Живопис

Мистецтво США

Різноманітні види і форми афроамериканської музичної культури. Формування та розвиток блюзу і джазу. Легенди блюзу. Легенди джазу. Співаки, які увійшли в історію музичного мистецтва світу.

Відображення американських цінностей у кінопродукції США. Жанри американського кіно та їх особливості. Причини успіху голлівудського кінематографа.

Особливості живопису США. Портретний жанр в американському живописі. Пейзажний жанр в американському живописі. Силі і напрями американського живопису.

Скульптура американського культурного регіону.

Архітектурні символи Сполучених Штатів Америки.

РОЗДІЛ 3. МИСТЕЦТВО ДАЛЕКОСХІДНОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Витончена краса живопису та архітектурні образи Далекого Сходу

Вплив конфуціанства, даосизму, буддизму на мистецтво регіону. Архітектура країн Далекого Сходу: Велика китайська стіна, Храм Неба у Пекині, японський замок Химедзі. корейський королівський палац Кьонбоккун у Сеулі. Ультрасучасна архітектура.

Китайський живопис – синтез зображення, поезії, каліграфії, друку (Ван Вей, Лі Сисянь, Янь Лібень, Чжоу Фан, Ці Байші та ін.). Жанри: «гори і води», «квіти й птахи», «люди», «тварини». Корейський живопис на шовку і папері (Чон Сон, Кім Хон До). Японське мистецтво гравюри: К. Утамаро, К. Хокусай.

Японський сад, ікебана. «Корейський традиційний сад» у Києві. Декоративно-ужиткове мистецтво Далекого Сходу: вироби з порцеляни, дерева, кістки, тощо. Нецке.

Символічність і загадковість музики, театру і кіно Далекого Сходу

Пентатоніка – основа китайської музики. Розмаїття китайських музичних інструментів: струнні (цинь і піпа), духові (флейти, шен), ударні. Японські інструменти кото і сямісен. Пекінська опера: поєднання вокалу, діалогів, акробатик.

Танцювальні традиції народів Далекого Сходу: танці дракона і лева, з барабанами,

віялами, саблями, танець у масках.

Театр далекосхідного регіону: драматичний, ляльковий, тіньовий. Японський театр Но: маска – головний засіб виразності; роль хору і оркестру; символіка жестів, рухів, декорацій. Японський театр Кабукі: амплуа і майстерність акторів, костюми й перуки.

РОЗДІЛ 4. МИСТЕЦТВО ІНДІЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Пам'ятки індійської архітектури та музики

Індія – країна релігійної толерантності. Сакральна архітектура і скульптура. Велика ступа в Санчі. Буддистський печерний храм в Аджанті. Комплекс в Кхаджурахо, присвячений Шиві. Архітектура епохи Великих Моголів: поєднання ісламських, індійських, перських ознак. Мечеть Джами Масджид в Делі, Тадж-Махал в Агрі. Розквіт мистецтва мініатюри.

Традиційні художні ремесла Індії: ткацтво, різьблення по дереву, обробка металів тощо.

Храмова, народна та світська (придворна) музика. Мелодична основа індійської музики – рага. Характерна ознака мистецтва Індії – сангіт, синтез поезії, музики, хореографії. Музичні інструменти: віна, ситар, сарангі, табла, бансурі. Індійський класичний танець і його основні елементи (мудра і хаста).

Кінематограф Індії: самобутність національної школи, насиченість музично-танцювальними епізодами. Болівуд – найбільша у світі кіноіндустрія. Творчість режисера і актора Раджа Капура.

РОЗДІЛ 5. МИСТЕЦТВО АРАБО-МУСУЛЬМАНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Архітектура та декоративні мотиви арабського Сходу

Значення ісламу – панівної релігії в країнах Близького Сходу. Культові й світські споруди: мечеті, медресе, караван-сараї, ринки тощо. Мечеть пророка Магомета в Медині. Найголовніший храм мусульманського світу – Кааба у Мецці. Блакитна мечеть у Стамбулі. Мечеть Ханського палацу в Бахчисарай. Мечеть Аль-Рахма («Милосердя») у Києві.

Стилі арабської каліграфії. Арабеска в живописі, архітектурі. Творчість видатного художника-мініюриста К. Бехзада. Килимарство Персії (нині – Іран), Туреччини., Ізнікська кераміка.

Музичне мистецтво арабського Сходу

Макамат – професійна музика мусульманського Сходу. Музичні інструменти: струнно-щипкові (уд, саз), струнно-смичкові (ребаб, кеманча), духові (най), ударні (дойра).

РОЗДІЛ 6. МИСТЕЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ

Величні цивілізації. Античність

Місце античності в історії світової культури. Хронологічні рамки. Історичний фундамент сучасної Європи. Архітектура, скульптура, вазопис Стародавньої Греції. Література та театр античної Греції. Вираження в «Іліаді» та «Одіссеї» Гомера ідеалів та цінностей народжуваного етносу. Специфіка й витоки римського генія. Умови формування культури античності, її особливості та періодизація. Кріто – мікенська цивілізація. Грецька міфологія. Наука, література і мистецтво в Стародавній Греції. Стародавні Олімпійські ігри.

Архітектура – кам'яний літопис століть

Греція – колыска європейської цивілізації. Сюжет міфу «Викрадення Європи» у творчості європейських митців. Антична архітектура.

Монастирі й замки Європи у романському стилі. Базилика – провідний тип церковних споруд. Нотр-Дам де Парі у Франції – перший готичний собор, зразок синтезу мистецтв. Пізня «полум'яніюча» готика в Італії, Іспанії.

Архітектура Ренесансу і бароко. Приклад поєднання стилів: собор і площа Св. Петра в Римі. Галантність рококо. Палацово-парковий комплекс Версаль у Франції – взірць класицизму.

Споруди основоположника стилю модерн В. Орта в Брюсселі. Шедеври А. Гауді у Барселоні. Архітектура конструктивізму (Ле Корбюзьє) і деконструктивізму (З. Хадід). Сучасні споруди у стилі хай-тек і еко-тек.

Різнокольоровий світ європейського живопису

Антична скульптура – гімн людині. Грецькі статуї та рельєфи. Римський скульптурний портрет: парадний, камерний, кінний.

Сакральна скульптура європейського Середньовіччя. Мікеланджело – один з титанів Відродження, передвісник бароко. Капела Медічі у Флоренції. Мова барокової пластики Л. Берніні (Аполлон і Дафна).

«Амур» Е. Фальконе – ідеал краси доби рококо. Скульптура класицизму. Творчість О. Родена.

Скульптури епохи модернізму і постмодернізму: П. Пікассо, К. Бранкузі, А. Джакометті та ін. Нове пластичне мислення сучасності: зразки гігантоманії (Атоніум у Брюсселі), кінетична скульптура.

Первісні наскельні малюнки печер Ласко (Франція) та Альтаміра (Іспанія). Мозаїки, фрески, іконопис, книжкова мініатюра Візантії. Канони фресок романської доби. Вітражі готичних соборів – «Біблія для неписьменних»: Шартрський собор у Франції.

«Титани» епохи Відродження та їхні шедеври: Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонаротті. Живопис Північного Відродження: «малі» голландці (Я. Ван Ейк, І. Босх, Я. Вермер, Ф. Халс, П. Клас та ін.) та «великі» голландці (П. П. Рубенс і Рембрандт).

«Золота доба» іспанського живопису: портрети Д. Веласкеса, картини й офорти Ф. Гойї. Досягнення національної школи живопису в Англії: сатира У. Хогарта, романтичні краєвиди Дж. Констебл і Дж. Тернера, портретна галерея Дж. Рейнольдса і Т. Гейнсборо.

Класична (Ж.-Л. Давід), романтична (Е. Делакруа) і реалістична (Г. Курбе) школи живопису Франції. Французькі імпресіоністи (К. Моне, Е. Мане, О. Ренуар, К. Піссарро, А. Сіслей, Е. Дега, Б. Морізо), постімпресіоністи (Ж. Сьора, П. Сін'як) та неоімпресіоністи (П. Гоген), фовісти (А. Матісс). Живопис різних течій модернізму і постмодернізму.

Музика і театр європейського культурного регіону

Грецька музика – найдавніша в Європі. Образ Орфея в творах композиторів різних епох. Вершинні досягнення в царині поліфонічної музики (Й. С. Бах) і музичного симфонізму (Л. ван Бетховен).

Відень – центр музичної культури Європи. Віденська класична школа (Й. Гайдн, В.-А. Моцарт). Вальсова династія Штраусів. Віденський бал.

Італія – батьківщина оперного мистецтва: Дж. Россіні і Дж. Верді. Міланський театр Ла Скала і розвиток співу бельканто (Е. Карузо, Л. Паваротті та ін.).

Творчість і виконавство музикантів-романтиків Ф. Шопена, Ф. Ліста.

Твори К. Дебюссі – енциклопедія імпресіоністських образів.

Французькі шансонє (Е. Піаф та ін.). Загадки гурту «Бітлз».

Захопливий світ європейського кінематографа

Створення кінематографа. Французький кінематограф. Італійський кінематограф. Німецький кінематограф.

РОЗДІЛ 7. МИСТЕЦТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО РЕГІОНУ. УКРАЇНА

Давні цивілізації на території України

Основні етапи розвитку стародавньої культури східних слов'ян. Ранні форми культури на українських землях. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Трипільська культура. Релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен. Політеїзм. Скіфська культура.

Архітектурні перлини України

Храми Київської Русі. Замки й фортеці у Луцьку, Хотині, Олеську, Мукачеві та ін. Подих Ренесансу в архітектурі Львова. Українські дерев'яні церкви карпатського регіону.

Шедеври зодчества українського козацького бароко: Чернігівський колегіум; собор Різдва Богородиці у Козельці; Троїцький собор у м. Новомосковську; дзвіниці Софійського собору і Києво-Печерської лаври, Маріїнський палац, Андріївська церква в Києві. Барокова архітектура західноєвропейського зразка: Домініканський собор і собор Св. Юра у Львові, ратуша у Бучачі. Костели у західній Україні.

Палаці й палацово-паркові ансамблі у стилі класицизм. Еклектика архітектурно-

пластичних образів оперних театрів у Києві, Львові, Одесі. Архітектурний ансамбль резиденції буковинських митрополитів у Чернівцях.

Український модерн (будинок Полтавського губернського земства, будинок із химерами в Києві). Львівська сецесія. Помпезний неокласицизм і конструктивізм архітектури радянського періоду. Мова сучасного зодчества

Візуальні образи українського мистецтва

Керамічна скульптура Трипілля. Збруцький ідол. Сакральна скульптура. Експресія бароко у творчості І. Г. Пінзеля: статуї Собору Св. Юра у Львові, ратуші в Бучачі. Іконостаси.

Зразки пластики класицизму: пам'ятник А.-Є. Рішельє в Одесі, пам'ятник князю Володимиру в Києві, чотири фонтани на площі Ринок у Львові. Побутовий та історичний жанри у станковій скульптурі: Л. Позен. Пам'ятники і скульптурні портрети діячам української культури.

Світове визнання новаторської творчості основоположника кубізму в скульптурі О. Архипенка.

Українська скульптурна Шевченкіана (І. Кавалерідзе, М. Манізер, В. Одрехівський та ін.). Доробок скульпторів діаспори. Парк «Сад скульптур Лео Мола» у Вінніпегу. Пластична мова скульптури сучасності.

Петрогліфи з гроту «Кам'яної Могили».

Поєднання мозаїки й фрески в монументальному живописі Київської держави.

Мистецтво іконопису, осередки в Києві (Алімпій), Жовкві (І. Руткович, Й. Кондзелевич).

Гравюра на дереві, міді. Українська парсуна.

Народний живопис: Козак Мамай.

Портрети Д. Левицького і В. Боровиковського у становленні стилю класицизм у живописі.

Т. Шевченко – художник і графік (академік гравюри). Розвиток історичного, побутового, пейзажного жанрів. Творчість М. Пимененка, С.Васильківського, О. Мурашка та ін.

Модерна графіка Г. Нарбута, М. Жука, конструктивізм В. Єрмілова. Станкові роботи та ілюстрації до літературної класики М. Деревуса, В. Касіяна, В. Лопати, Г. і С. Якутовичів, А. Базилевича, представників української діаспори М. Левицького, Я. Гніздовського.

Художники-авангардисти О. Богомазов, О. Екстер, А. Петрицький, К. Малевич, О. Новаківський, Ф. Кричевський, Д. Бурлюк, В. Баранов-Росіне. Школа монументального живопису М. Бойчука. Львівська живописна школа (О. Новаківський, О. Кульчицька, І. Труш та ін.). Доробок митців радянської доби (О. Шовкуненко, Т. Яблонська, М. Глущенко, В. Зарецький; представники закарпатської школи А.Ерделі, Й. Бокшай, Ф. Манайло, В.Микита).

Народне мистецтво: К. Білокур, М. Примаченко, М. Тимченко. І. Сколоздра та ін.

Живопис сучасності: А. Криволап, І. Марчук, Т. Сільваші, О. Животков, О. Тістол та ін.

Музичне мистецтво України

Український музичний фольклор: жанри й цикли пісен і танців, народні інструменти.

Музична культура Київської держави. Партесна музика у братських школах. Збірка «Сад божественних пісень» Г. Сковороди.

Хорові концерти М. Березовського, А. Веделя, Д. Бортнянського. Становлення національної композиторської школи. Дільність і творчість М. Лисенка та його послідовників: М. Леонтовича, К. Стеценко і Я. Степовго.

Фундатор Перемишльської композиторської школи М. Вербицький. Просвітницька діяльність і творчість А. Вахнянина, О. Нижанківського, Д. Січинського. Хорова і симфонічна творчість Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, С. Людкевича. В. Барвінський – майстр інструментальних мініатюр. Музика для дітей В. Косенка.

Нефольклорний стиль М. Скорика, неокласичні камерні симфонії Є. Станковича, хорові твори Лесі Дичко. Музичний авангард композиторів-шестидесятників і модернізація

музичної мови: В. Годзяцький, В. Сильвестров, Л. Грабовський. Пісенна творість П. Майбороди, О. Білаша, В. Івасюка та ін.

Музичне виконавство: Б. Гмиря, С. Крушельницька, А. Солов'яненко та ін.

Поп-музика. Пісенний форум «Червона рута. Рок-музика: гурти «Гайдамаки», «Скрябін», «Океан Ельзи», «Даха-Браха», «Онука» та ін.

Музика митців української діаспори.

Театральне мистецтво України. Здобутки українського кіно

Перші професійні актори – скоморохи. Шкільний театр козацько-гетьманської доби. Національний ляльковий театр вертеп. Перший український професійний театр під орудою О. Бачинського при товаристві “Руська бесіда” (1864). Принципи реалізму і народності «театру корифеїв»: музично-драматичного за формою і фольклорно-етнографічного за змістом. (М. Кропивницький, М. Старицький, І. Карпенко-Карий, П. Саксаганський, М. Садовський, М. Заньковецька). Діяльність першого стаціонарного українського театру в Києві. Новаторські експерименти видатного режисера і актора Л. Курбаса у театрі «Березіль». Творчість А. Бучми, Н. Ужвій, Г. Юри та ін. Мережа драматичних і лялькових театрів.

Століття українського кінематографу. Картини О. Довженка («Земля» та ін.). Поетичне кіно («Тіні забутих предків», реж. С. Параджанов та ін.), «міська проза» К. Муратової. Козацький анімаційний серіал В. Дахна, культові мультфільми Д. Черкаського. Видатні актори: І. Миколайчук, Л. Биков, Б. Ступка та ін. Сучасні фільми – переможці міжнародних конкурсів: «Подорожні» (реж. І. Стрембіцький), «Плем'я» (реж. М. Слабошпицький).

Музичне і театральне мистецтво української діаспори.

5. Критерії оцінювання

Курс мистецтва особливий тим, що головна увагу в ньому приділяється не стільки здобуттю студентами нової інформації, скільки виробленню навичок, умінь та формуванню ціннісних орієнтацій людини. Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень. Тому критерій перевірки та оцінювання результатів – динаміка особистісного розвитку студента (студентки) та його (її) ставлення до опанування предмета.

До основних видів оцінювання належать: поточне, тематичне і підсумкове (семестрове і річне). Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти наведено в табл. 1:

Таблиця 1. Оцінювання навчальних знань студентів

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
І. Початковий	1	Студент (студентка) знає про одну-дві постаті відомих діячів української та світової культури. Будує окремі, не пов'язані між собою уривчасті речення. Лексика висловлювання дуже бідна.
	2	Студент (студентка) знає про одну-дві постаті відомих діячів культури. Має загальне уявлення про події в історії світової культури. Висвітлює окремі терміни.
	3	Студент (студентка) простими реченнями викладає відомості про культурну подію чи постать. За обсягом робота становить третину від норми. Висловлювання ще не є завершеним текстом, хвилює на непослідовність викладу, пропускає фрагменти важливих для розуміння подій. Лексика збіднена, є помилки.

II. Середній	4	Студент (студентка) робить репродуктивне відтворення частини навчального матеріалу теми. Відповідь характеризується неповною завершеністю, зв'язністю, є недоліки у визначенні понять. Неповнота і поверховість у розкритті теми, порушується послідовність викладу не виділяється основна та другорядна інформація, добір слів та термінів не завжди вдалий.
	5	Студент (студентка) відтворює основний зміст навчальної теми, дає визначення окремих ознак класичних і сучасних стилів та напрямів мистецтва і творчості. Роботі властива поверховість висвітлення теми, основні думка не проглядається. Допускає неточності в архітектурних термінах, культурологічних термінах різних епох і століть, художньо-стильових термінах і назвах витворів мистецтва, літератури. Має поверхове уявлення про відомих діячів культури.
	6	Студент (студентка) в основному орієнтується в історії мистецтва, але є деякі фактичні неточності. Погано ознайомлений зі структурою, типами, формами і видами культури, її духовними та матеріальними надбаннями. Робить помилки в оцінці класичних і сучасних стилів та напрямів мистецтва і творчості. Допускає неточності в архітектурних термінах, культурологічних термінах різних епох і століть, художньо-стильових термінах і назвах витворів мистецтва, літератури. Погано знає відомих діячів світової культури.
III. Достатній	7	Студент (студентка) у цілому послідовно і логічно відтворює вивчений матеріал теми. Виявляє розуміння культурологічної термінології, виокремлює окремі ознаки явищ і процесів. Знає відомих діячів світового та українського мистецтва, використовує документи як джерело знань. Але в роботі є недоліки: відхилення від теми, порушується послідовність її викладу, головна думка не аргументується, не зроблені висновки.
	8	Студент (студентка) орієнтується в історії культури, ознайомлений зі структурою, типами, формами і видами культури, її духовними та матеріальними надбаннями. Оцінює класичні і сучасні стилі та напрями мистецтва і творчості. Володіє архітектурними термінами, культурологічними термінами різних епох і століть, художньо-стильовими термінами та назвами витворів мистецтва, літератури, давніх ікон, знає відомих діячів культури, але робить незначні помилки, вживає деякі неточності. Але бракує глибокого осмислення самостійних висновків і узагальнень.
	9	Студент (студентка) орієнтується в історії вітчизняної культури, ознайомлений зі структурою, типами, формами і видами культури, її духовними та матеріальними надбаннями. Оцінює класичні і сучасні стилі та напрями мистецтва і творчості. Володіє архітектурними термінами, культурологічними термінами різних епох і століть, художньо-стильовими термінами та назвами витворів мистецтва, літератури, давніх ікон, знає відомих культурних діячів, але робить незначні помилки, вживає деякі неточності. Матеріал викладений послідовно, повно, логічно у тексті. Висловлює головну думку. Однак припускається окремих недоліків: немає виразної особистісної позиції чи належної її

		аргументації, висновків і узагальнень.
IV. Високий	10	Студент (студентка) виявляє розуміння культурних процесів, робить аргументовані висновки, характеризує культурні явища і процеси використовуючи різні джерела інформації. Співставляє і систематизує дані. Текст викладений у послідовній, повній формі. Аргументує різні погляди на проблему. Зроблені висновки.
	11	Студент (студентка) добре орієнтується в історії та розвитку культури народів світу. Ознайомлений зі структурою, типами, формами і видами культури, її духовними та матеріальними надбаннями. Оцінює класичні і сучасні стилі та напрями мистецтва і творчості. Володіє архітектурними термінами, культурологічними термінами різних епох і століть, художньо-стильовими термінами та назвами витворів мистецтва, літератури, давніх ікон, знає відомих культурних діячів.
	12	Студент (студентка) в повному обсязі і послідовно викладає програмований матеріал. Має глибокі знання з різних історичних джерел. Яскраві, оригінальні за думкою власні судження, висновки, узагальнення.

Таблиця 2. Переведення оцінки за 12 бальною школою в оцінку за національною шкалою з визначенням рейтингу студента в балах

Оцінка за 12 бальною школою	Оцінка національна	Рейтинг студента, бали
12	Відмінно	100
11		96
10		93
9	Добре	89
8		84
7		79
6	Задовільно	73
5		69
4		64
3	Незадовільно	59
2		40
1		20

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі і нормативні акти

1. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-14#Text>
2. Закон України «Про засади внутрішньої та зовнішньої політики» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>
3. Закон України «Про культуру» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text>
4. Закон України «Про театри та театральну справу» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15#Text>
5. Конвенція про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952_008#Text
6. Конвенція про охорону нематеріальної культурної спадщини URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d69#Text
7. Рамкова конвенція Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства

URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_719#Text

8. Європейська культурна конвенція 1954 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_213#Text

Підручники (навчальні посібники)

1. Гайдамака, О.В. Мистецтво : (рівень стандарту, профільний рівень) : підруч. для 10 (11) кл. закл. заг. серед. освіти /О.В. Гайдамака. – Київ : Генеза, 2019. – 24 с.
2. Масол Л. М. МЗ1 Мистецтво. Рівень стандарту, профільний рівень: підруч. для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти /Л. М. Масол. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2018. – 224 с.
3. Мистецтво (рівень стандарту, профільний рівень): підруч. для 10 (11) кл. закл. загал. серед. освіти / О. А. Комаровська, Н. Є. Миропольська, С. А. Ничкало, І.В. Руденко. – Харків : Вид-во «Ранок», 2018. – 192 с.
4. Мистецтво (рівень стандарту, профільний рівень): підруч. для 10 (11) кл. закл. загал. серед. освіти / Н.В. Назаренко, Н.В. Чен, Д.О. Севастьянова. – К.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун»Ю 2019 – 224 с.

ДОПОМІЖНА

1. Багацький В.В., Кормич Л.І. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навчальний посібник. – К., 2004. – 304 с.
2. Бокань В.А. Культурологія: Навчальний посібник. – К., 2004. – 136 с.
3. Греченко В.А. та ін. Історія світової та української культури: Підручник для виш., закл. освіти. / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко – К., Літера ЛТД, 2006. - 480 с.
4. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. та ін. Культурологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навч. посіб. / [М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко та ін.]; за ред. М. М. Заковича. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ: Знання, 2009. – 589 с.
6. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула, - К., Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.
7. Музальов О.О. Культурологія : навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів / О.О. музальов. – Львів : 2012. – 185 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Журнал про сучасну культуру KORYDOR: <http://www.korydor.in.ua/ua/>
2. Портал про сучасне мистецтво в Україні: <https://mitec.ua/>
3. Музей Івана Гончара (Київ): <https://honchar.org.ua/>
4. Музей історії мистецтва (Відень): <https://www.khm.at/>
5. Національний музей історії України: <https://nmiu.org/>
6. Національний музей літератури України: <http://museumlit.org.ua/language/uk/>
7. Львівська національна галерея мистецтв імені Бориса Возницького : <http://lvivgallery.org.ua/museums>